

ved de nu bestaaende Skorstene, forsaavidt det kan ske uden Ombygning. Naar vedkommende Fabriksskorfstens Eier ved sin Nurmester kan godtgjøre, at der dertil vil udfordres en Ombygning, da har han altsaa Lov til at beholde Skorstenen, som den er. Men disse Skorstene ere nu virkelig en stor Ulempe. De ærede Medlemmer, som ikke bo her i Byen og navnlig ikke i Nærheden af større Brænderier eller af Dampmaskiner, der ledes ud til forskjelligt Brug, have ingen Forestilling om, til hvilken Ulempe disse Skorstene ere for de Omboende, og hvorledes det fine Kulstøv fra dem regner ind af alle Åbninger og lægger sig i tykke Lag i Vindueskarmene o. s. v., uagtet Vinduerne ere lukkede, hvorledes det, fort sagt, ikke blot tilsmudser de omliggende Værelser, men ogsaa er til stort Besvær for Aandedrættet og for sund og frisk Luft. Men jeg skjøner nu ikke, at der ved at gjøre Skorstenen højere opnaas Andet, end at man bliver fri for selve Røgen, medens derimod Kulstøvet selv kun føres udover en videre Strækning. Jeg tror derfor, at man bør gaa et Skridt videre end § 50 og paalægge alle Eiere af saadanne Skorstene at indføre røgfortærende Indretninger. Dette vil vistnok bevirke en Udgift for dem — jeg har ingen Forestilling om, hvor stor denne vil blive — men det vil tillige bevirke en Fordel for dem, idet de derved faa mere Nytte af Varmen paa Ildstederne end ellers; der gaar nemlig endel Varme til Spilde med den tykke Røg, og den kan anvendes med Fordel til Maskinernes Opvarmning.

Jeg skal endnu kun berøre et enkelt Punkt i Lovforslaget, og det er sammes § 64 eller Spørgsmaalet om Kostaldene her i Kjøbenhavn. Jeg har stor Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt overhovedet at taale disse Stalde her længere. Forholdene her i Kjøbenhavn ere nemlig saaledes beskafne, at det maa anses som uundgaeligt, at Kostaldene forpøste Luften i de Gaardsrum, i hvilke de ere anbragte, og det ikke blot ved selve Uddunstningerne fra Stalden, men endnu mere ved Gjødningskulernes Uddunstninger, idet Køerne her væsentligt fodres med Maff, og Kulerne som en Følge deraf uddunste stærkere end lignende Kuler paa Landet. En Kule til Røggjødning her i Byen,

der tidt er anbragt mellem høie Bygninger, gjør i Virkeligheden Værelserne ud til en saadan Gaard, om ikke ubeboelige, saa dog i ethvert Fald langtfra sunde. Hertil kommer endnu et særligt Møment. Saavidt jeg veed, er det oplyst, at, naar Køerne, hvad de meget ofte gjøre, lide af Kjerfelsygdomme og af Tuberkler, da er deres Mælk meget usund. Men saadanne Køer kjøbes nu netop fornemlig ofte til Brænderierne, idet de godt kunne trives der. Under Forholdene paa Landet vil Sygdommen let udvikle sig, men i de Brænderier, som staa i Forbindelse med Køhold, og hvor Køerne fodres med Maff, der kunne saadanne Køer leve længe, og altsaa kan deres Mælk faa Veitighed til at forgifte en Mængde Menneffer og at udvikle Kjerfelsygdomme og Dyrstygdomme i en vid Kred. Det er muligt, at denne Virknings Indtræden ikke er saa bevist, som den maasse burde være, men allerede naar der blot er Sandsynlighed for, at der holdes endel usunde Køer i Brændevinsbrænderistaldene heri Kjøbenhavn, synes dette mig at indeholde en Grund mere til at forbyde en Bedrift, der her i Byen uundgaelig vil medføre et stort Svineri. Som det er oplyst ved de Undersøgelser, der i sidste Sommer have fundet Sted i en af Byens mest usunde, ja, jeg kan gjerne sige pestbefængte Gader, nemlig Peder-madslensgang, er det navnlig et Køhold paa nogle og tyve Køer, der egentlig har forpestet Gaden. Det vilde naturligtvis dog være en haard Forholdsregel, hvis man strax vilde paahyde, at Køholdene her i Byen pludselig skulde ophæves, og man maatte altsaa give et Par Aars Frist til at overveie, hvorledes man fremtidig kunde anvende de Lokaler, som det saaledes blev forbudt at anvende til Køhold. Men at det skulde medføre nogen Ulempe for Kjøbenhavns Vedkommende at forbyde Køhold indenfor Søerne eller indenfor de nuværende Boldgader, det tror jeg paa ingen Maade. Saalænge der her i Byen betales 6 $\frac{1}{2}$ for en Pot Mælk, er det en saa indbringende Bedrift at producere Mælk, at Landboerne omkring Byen meget gjerne ville paatage sig dens Forsyning dermed. Der er jo desuden Intet i Beten for, at der paa Broerne, hvor Bebyggelsen endnu er mindre tæt, fremdeles kan